

Центр навчальних
та інноваційних
технологій

**Аналітичний звіт
за результатами опитування
«Практики застосування змішаного навчання у
вищій школі»**

Львів 2017

Вступ

Центр навчальних та інноваційних технологій (ЦеНІТ) Українського католицького університету є сервісним та навчальним підрозділом, який активно підтримує впровадження технологій електронного навчання у навчальний процес університету, а також пропонує супровід викладачів у плануванні та реалізації інноваційних практик та моделей викладання, розвиває інформаційну та цифрову грамотність.

У рамках реалізації проекту “Простір освітніх ініціатив” ЦеНІТ провів опитування стосовно практики застосування змішаного навчання у вищій школі. Опитування проводилось з метою вивчення інноваційних моделей організації навчального процесу вищого навчального закладу методом змішаного навчання та пошуку ефективних педагогічних практик із використанням сучасних інструментів і технологій цифрової епохи.

Опитування проводилось у період із 9 травня по 30 липня 2017 року шляхом розміщення відкритої анкетної форми Google. В опитуванні взяли участь 39 викладачів із 28 вищих навчальних закладів України, Канади, Швеції та Нідерландів, а також троє вчителів загальноосвітніх навчальних закладів України. Оскільки метою опитування було вивчення досвіду впровадження технології змішаного навчання у ВНЗ, до підсумкового опрацювання включено лише відповіді викладачів вищих навчальних закладів.

Результати опитування планується використати для:

- 1) підготовки аналітичного огляду сучасних інноваційних моделей організації навчального процесу методом змішаного навчання;
- 2) створення методичного посібника з трансформації навчального курсу за методикою змішаного навчання та його проведення;
- 3) розроблення навчальних активностей (семінари, тренінги, майстерні та індивідуальні консультації) щодо створення і впровадження курсів змішаного навчання.

Подані узагальнені аналітичні результати опитування будуть корисними для викладачів-практиків, працівників центрів професійного розвитку, адміністрації навчальних закладів, які планують впровадження змішаного навчання або шукають шляхи його вдосконалення, а також МОН.

Характеристики змішаного навчання

Оскільки термін «змішане навчання» станом на сьогодні не має чіткого загальноприйнятого визначення, однією із цілей дослідження було з'ясувати, що саме опитані викладачі розуміють під цим терміном.

У 2006 році Бонк та Грехем вжили термін «змішане навчання» у роботі «Посібник з середовищ змішаного навчання: глобальна перспектива, локальний дизайн». Автори визначили системи змішаного навчання як «навчальні системи, що поєднують аудиторне викладання з викладанням, що опосередковане комп'ютерними технологіями» [Bonk, C.J. & Graham, C.R. (2006)]

Посібник «Початок роботи зі змішаним навчанням» університету Гріфіт (Австралія) наводить наступне визначення: «Змішане навчання здійснюється у навчальних середовищах, де забезпечується ефективне поєднання різних способів подання матеріалів, моделей викладання та стилів навчання в результаті застосування стратегічного та систематичного підходу до використання технологій в поєднанні з найкращими особливостями аудиторної взаємодії» [Krause. K. (2007)]

Штайн та Грехем (США) у книзі «Основи змішаного навчання: посібник на основі стандартів» визначають «змішані курси, як поєднання аудиторного та онлайнного досвіду для забезпечення ефективного, продуктивного та гнучкого навчання». [Jared Stein, Charles R. Graham. (2013)]

Деякі джерела вказують на вагомість фактору «заміни частини аудиторного викладання на веб-базоване онлайнове навчання» [Blended Learning Toolkit]. Зокрема, Консорціум онлайнного навчання визначає (США) змішаним курсом такий, у якому 30-70% викладання здійснюється онлайн.

Визначення Хорна та Стейкера [Michael Horn, Heather Staker (2014)] складається з трьох частин:

- Змішане навчання – це формальна освітня програма, у якій студенти вчаться, принаймні частково, за посередництва онлайнного навчання, з деякими елементами контролю студентом часу, місця, траєкторії та/чи темпу свого навчання.
- Студент, принаймні частково, навчається у контрольованому аудиторному середовищі.
- Модальності навчальної траєкторії студента в межах курсу або предмету взаємопов'язані для забезпечення цілісного навчального досвіду.

Виходячи з визначень, запропонованих різними дослідниками і практиками, учасникам опитування було запропоновано відзначити ті характеристики, які, на їхню думку, визначають концепт «змішане навчання».

Питання: **“Вкажіть визначальні, на Вашу думку, характеристики змішаного навчання”** (множинний вибір)

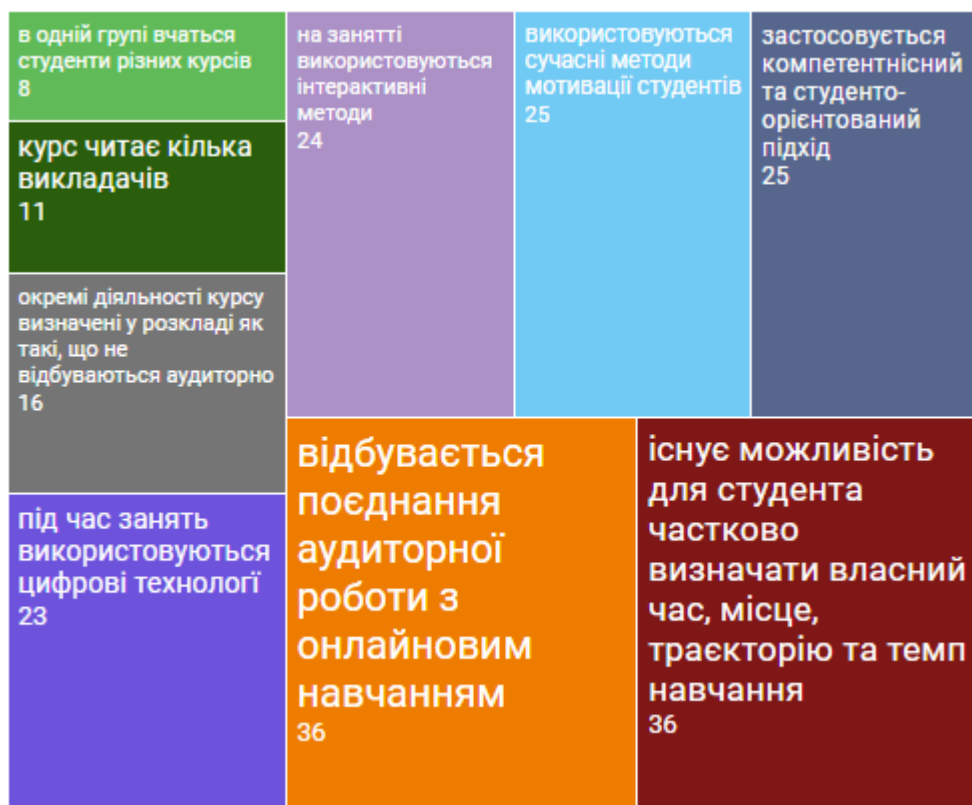

Рис.1. Ключові характеристики змішаного навчання (в дужках вказана кількість респондентів з 39 опитаних, які вказали характеристику, як визначальну)

Так, ключовими характеристиками концепту «змішаного навчання» респондентами названо:

- Відбувається поєднання аудиторної роботи з онлайнним навчанням (36 респондентів).
- Існує можливість для студента частково визначити власний час, місце, траєкторію та темп навчання (36 респондентів).

Варто зазначити, що саме ці дві характеристики і складають формулу змішаного навчання у багатьох працях його дослідників. Це дає змогу розглядати результати опитування як такі, що відповідають сучасному розумінню цієї галузі міжнародним фаховим загалом.

Наступні характеристики отримали кількісно значно меншу підтримку, проте достатньо вагомими ознаками змішаного навчання викладачі ВНЗ вважають:

- Використання сучасних методів мотивації студентів (25)
- Застосування компетентнісного та студенто-орієнтованого підходу (25)

Статистично близькими є також варіанти:

- Використання інтерактивних методів під час занять (24)
- Використання цифрових технологій під час занять (23)

Низка дослідників змішаного навчання переконані, що при змішаному викладанні й навчанні окремі діяльності курсу слід визначати як такі, що не відбуваються аудиторно, цей параметр відзначають 16 наших респондентів. Можна констатувати, що ця характеристика не сприймається більшістю учасників опитування як ключова для змішаного навчання. Так само, як і викладання курсу кількома викладачами (11) чи поєднання в одній групі студентів різних курсів (8).

Вибір методики змішаного навчання

Питання: “Чому Ви вирішили застосовувати методику змішаного навчання?” (текстове поле)

Питання: “Вкажіть, наскільки Ви задоволені своїм досвідом роботи із методом змішаного навчання” (числова відповідь)

Учасники опитування мали змогу вказати причини, які спонукали їх до застосування методики змішаного навчання. Отримані відповіді можна об'єднати у 4 ключові групи: переваги для курсу, викладача, студентів та адміністрації навчального закладу.

Рис.2. Кількості учасників опитування, які вказали різні групи причин запровадження методики змішаного навчання

Ключовою причиною застосування методики змішаного навчання названо переваги для **курсу**, такі як:

- великий обсяг матеріалу, який потрібно охопити в курсі та недостатність аудиторного часу;
- ефективніше подання навчальних матеріалів;
- можливість додавати до курсу доповнюючі матеріали, зокрема від колег;
- зручність доступу до матеріалів для студентів;
- ефективність засвоєння дозволяє вивільнити час на додаткові завдання та проекти.

Наступною групою причин стали переваги запровадження методики змішаного навчання **для викладача**:

- зручність (доступ до матеріалів, їх ліпша систематизація, полегшення оцінювання і зворотного зв'язку, ведення журналу тощо);
- цікавіша робота (замість рутинного викладання відбувається активніша співпраця в аудиторії та поза нею);
- економія часу (після первинної підготовки курсу час на підготовку занять значно скорочується);
- можливість особистого росту (нові технології, нагода професійного зростання, співпраця з колегами).

З-поміж причин переходу до змішаного навчання **для студентів** були названі наступні:

- застосування сучасних методик краще мотивує студентів;
- більша привабливість курсу;
- поліпшення результатів навчання;
- згода з концепцією навчання впродовж всього життя;
- більша організованість навчання;
- розвиток практичних навичок;
- зручність для навчання за індивідуальним планом;
- актуальність для «нетипових» студентів.

5 респондентів (13%) зазначили, що основною причиною застосування методики змішаного навчання були директиви навчального закладу чи умови викладацького контракту. Цікаво зазначити, що у цієї групи викладачів рівень задоволення від використання методики змішаного навчання складає 6,4 (з 10), тоді як у тих, хто обрав інші причини впровадження методики змішаного навчання цей показник становить 7,97. У середньому для усієї групи учасників опитування рівень задоволення досвідом роботи з методом змішаного навчання складає 7,83 (за 10-бальною шкалою).

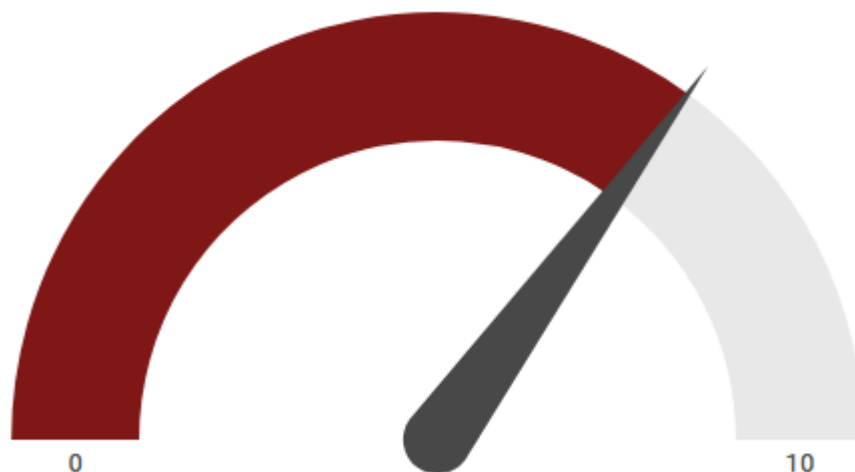

Рис.3. Рівень задоволення викладачів досвідом роботи за методикою змішаного навчання

Це дозволяє припустити, що наполягаючи на впровадженні методики змішаного навчання, адміністрація навчального закладу не сприяє тому, щоб викладач позитивно сприймав це нововведення.

Подальша робота з методикою змішаного навчання

Питання: **“Ви плануєте надалі практикувати змішане навчання?”** (вибір однієї відповіді з множини поданих)

Жоден учасник опитування не вказав, що не планує надалі застосовувати методику змішаного навчання. Троє учасників висловили сумнів, проте переважна більшість – 36 із 39 учасників ствердно відповіли на це запитання.

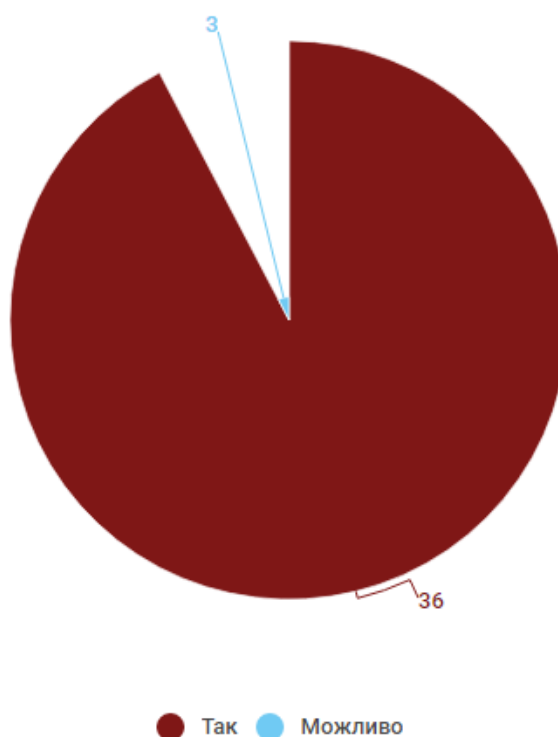

Рис.4. Кількість учасників опитування, які планують надалі практикувати методику змішане навчання

Модель реалізації змішаного навчання

Питання: **“Вкажіть, до якої моделі наблизений Ваш курс”** (вибір однієї відповіді з множини поданих)

За самооцінкою учасників опитування їхні курси здебільшого належать до ротаційної моделі змішаного навчання, досить широко представлена гнучка модель, тоді як віртуальне середовище та самостійне змішування – згадується дещо рідше.

Оскільки назви моделей змішаного навчання могли бути недостатньо відомими для учасників опитування, до кожної з моделей було надано додаткове пояснення, а також посилання із докладнішою інформацією про них:

- Елементи онлайн-взаємодії інтегровані у структуру занять (ротаційна модель, rotation)
- Першочергово матеріали надаються в онлайн-режимі, але викладач доступний для консультацій онлайн чи в аудиторії (гнучка модель, flex)
- Студенти опановують онлайн-курс у доповнення до очного навчання (самостійне змішування, a-la carte)
- Частина курсу пропонується лише в онлайн-середовищі, частина - у традиційній формі (віртуальне середовище, enriched virtual model)

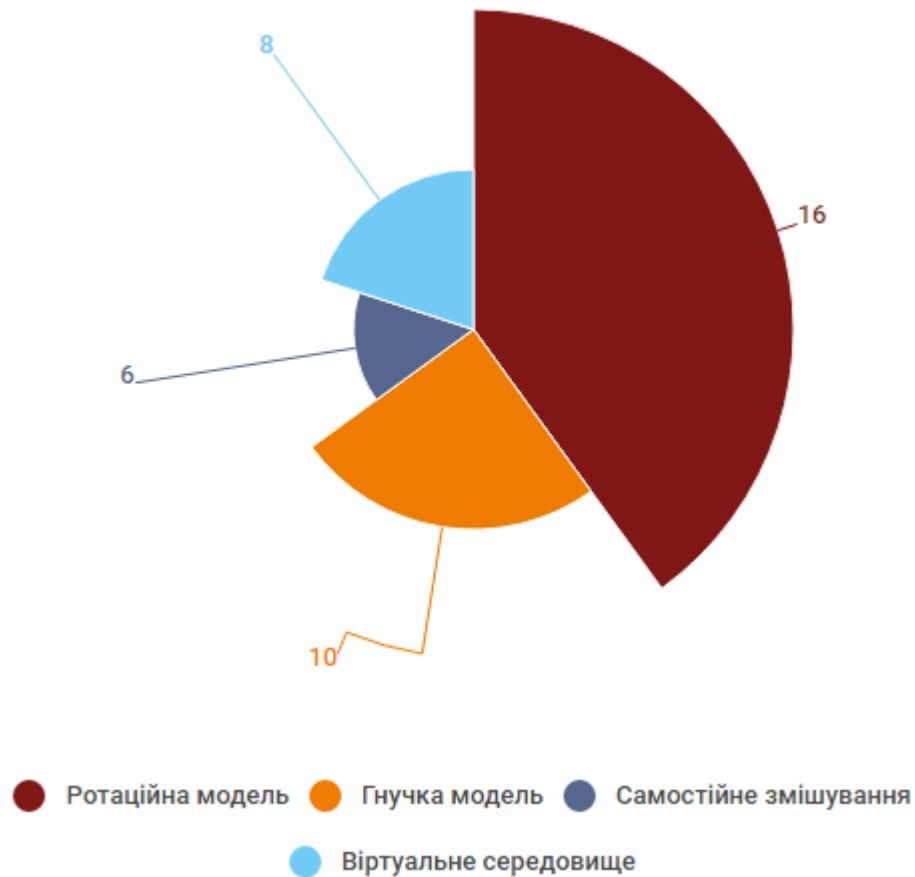

Рис.5. Моделі реалізації курсів змішаного навчання (за самооцінкою учасників опитування)

Для точнішого визначення відповідності курсу певній моделі змішаного навчання учасникам опитування було запропоновано докладніше описати свій курс та його супровідне навчально-методичне забезпечення. Результати зазначеного опису будуть предметом окремого подальшого дослідження.

Затрати часу при підготовці заняття

Питання: “Оцініть, скільки приблизно часу в середньому Ви витрачаєте на ці види діяльності при підготовці одного заняття” (вибір з діапазону)

Учасники опитування вказали, скільки приблизно часу вони витрачають на підготовку одного заняття, порівнюючи курс, який викладається за методикою змішаного навчання вперше, а також повторно.

Усі учасники опитування відзначили значне зменшення витрат часу на підготовку занять, якщо курс змішаного навчання викладається не вперше.

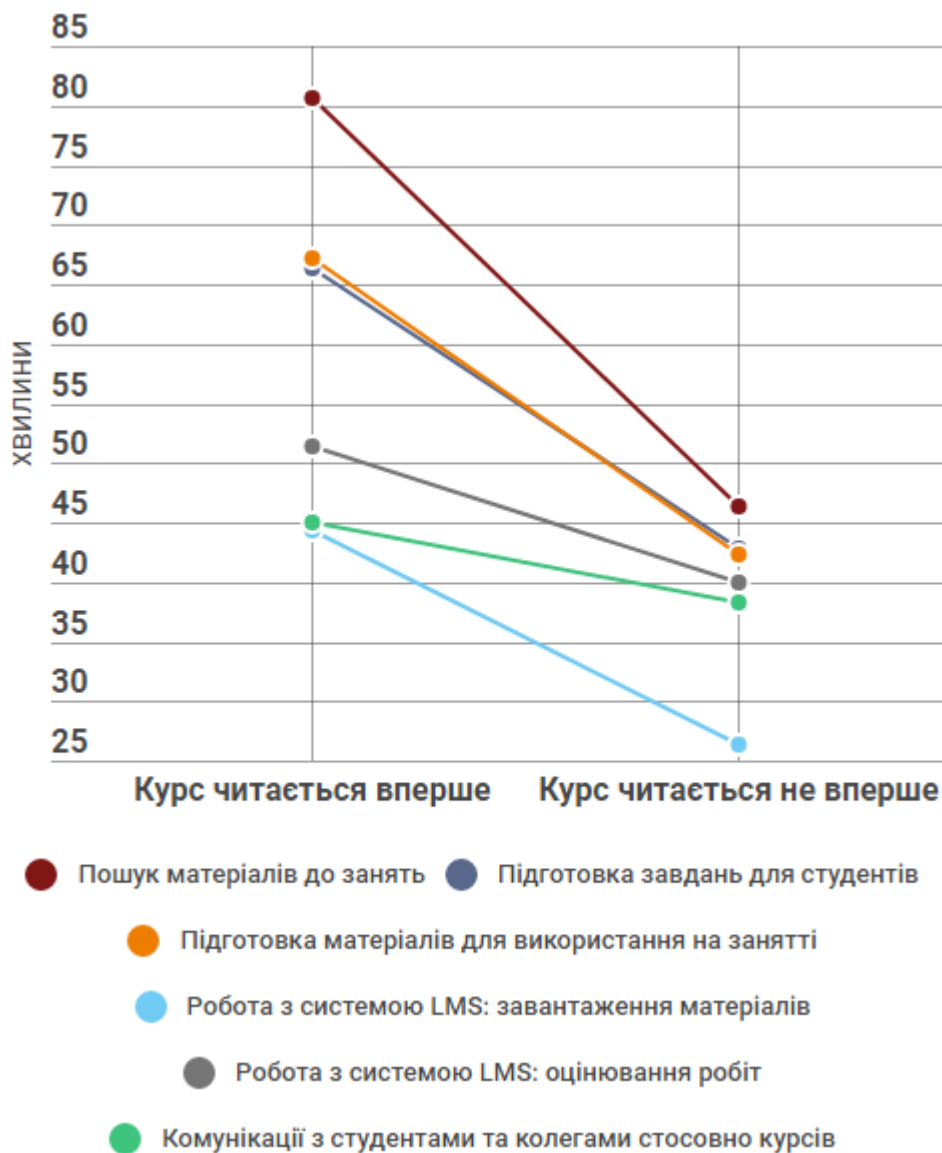

Рис.6. Зміна затрат часу на підготовку одного заняття за типами діяльності викладача, коли курс за методикою змішаного навчання читається вперше та не вперше (у хвилинах)

Варто зазначити, що найменша економія часу при повторному веденні курсу стосується оцінювання робіт студентів (від 51 до 40 хвилин з розрахунку на 1 заняття, скорочення на 22%) та комунікацій (від 45 до 38 хвилин, 15%), оскільки вони потребують, щоб викладач щоразу приділяв час безпосередньо певній роботі чи учасникові курсу, незалежно від способу організації самого курсу.

Робота із завантаження матеріалів займає найменше часу, тож хоча в абсолютних цифрах зменшення не таке помітне (від 44 до 26 хвилин), у відсотковому співвідношенні воно все ж доволі відчутне (40%).

Найпомітніше заощаджується час на підготовку завдань для студентів (від 66 до 43 хвилин, 35%) та пошук (від 81 до 46 хвилин, 43%) і підготовку (від 67 до 52 хвилин, 37%) матеріалів до занять – оскільки після первинного наповнення курсу цими ресурсами можна користуватись у наступних семестрах практично без модифікацій або з невеликими змінами.

Загалом, за відповідями респондентів, час на підготовку одного заняття скорочується майже на третину, а точніше на 34%, від 5,9 годин (коли курс готується вперше) до 3,9 годин (коли курс викладається не вперше).

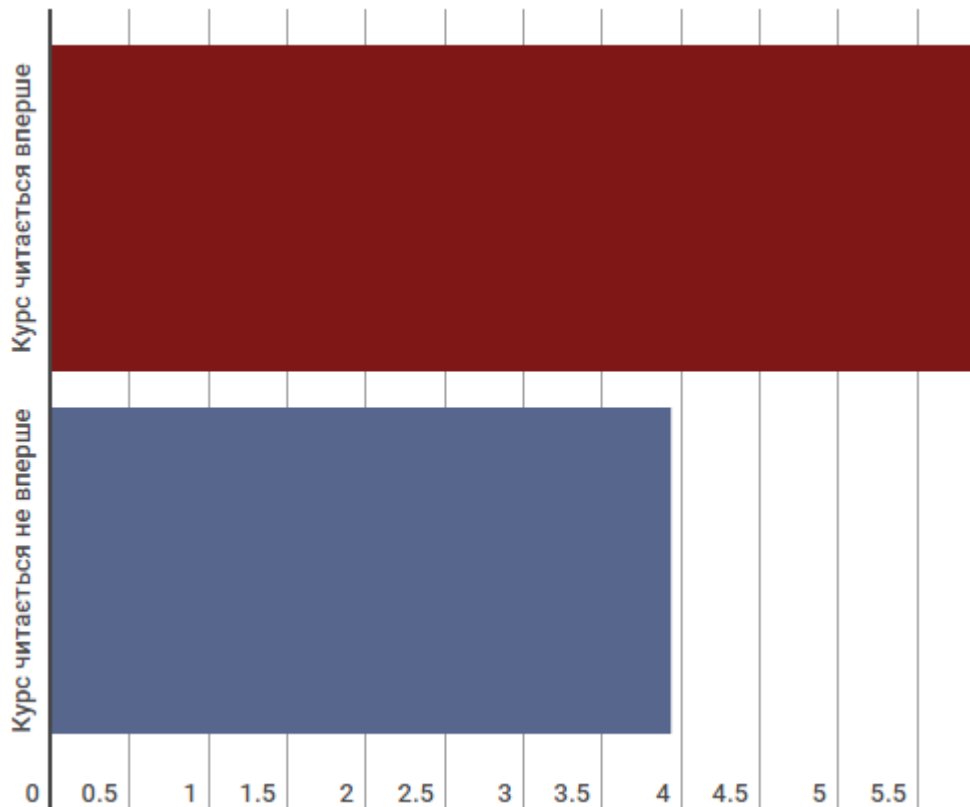

Рис.7. Загальна зміна затрат часу на підготовку одного заняття, коли курс за методикою змішаного навчання викладається вперше та не вперше (в годинах)

Частка діяльностей курсу, що відбуваються онлайн

Питання: “Оцініть, який відсоток навчальних діяльностей курсу відбувається онлайн” (числова відповідь)

Рис.8. Відсоток навчальних діяльностей курсу, які відбуваються онлайн (за самооцінкою учасників опитування)

За оцінками учасників опитування в онлайн-середовище переводиться близько половини усіх навчальних діяльностей курсу (49,2%).

Заплановано подальше докладніше дослідження курсів та їх супровідного навчально-методичного забезпечення для тих учасників опитування, котрі дали на це свою згоду.

Навчальні діяльності курсу онлайн

Питання: “Позначте компоненти навчальних діяльностей курсу, які Ви переводите в онлайн-формат” (множинний вибір)

Рис.9. Навчальні діяльності курсів, що переводять в онлайн-режим учасники опитування

Найчастіше в онлайн-формат переводяться тести та контроль знань, а також текстові матеріали курсу.

Електронні портфоліо, лабораторні роботи та онлайн-дискусії викладачі, що взяли участь в опитуванні, використовують вкрай рідко.

Прийоми та інструменти курсу змішаного навчання

Питання: “Вкажіть, які прийоми та інструменти Ви використовуєте у своєму курсі змішаного навчання” (вибір з переліку)

Учасники могли вказати, наскільки часто вони використовують відповідні прийоми та інструменти. У таблиці наведено відповіді, що виявились статистично найчастішими. З відповідей випливає, що найчастіше використовуються цифрові комунікації поза заняттями та практичні завдання.

Дуже рідко використовуються відео-лекції та вебіари інших викладачів чи фахівців.

Лекційний очний виклад матеріалу	Часто
Відео-лекції, вебіари (власні)	Часто
Відео-лекції, вебіари (інших викладачів чи відповідних фахівців)	Рідко
Фронтальні дискусії	Часто

Дискусії у малих групах	Часто
Цифрові комунікації поза заняттями	Дуже часто
Індивідуальні консультації (очні)	Часто
Практичні завдання (письмо, програмування, лабораторні тощо)	Дуже часто
Портфоліо робіт та діяльностей студентів	Часто
Інтерактивні методи (без цифрових технологій)	Часто
Інтерактивні методи (з цифровими технологіями)	Часто

Таблиця 1. Прийоми та методи навчання, які учасники опитування використовують у своїх курсах

Параметри курсу змішаного навчання

Питання: **“Оцініть наступні параметри змішаного курсу, порівняно із традиційним викладанням”**
(вибір з переліку)

Структурованість навчального курсу для студентів	Значне зростання
Різноманітність навчального досвіду студентів	Значне зростання
Глибина навчального досвіду студентів	Деяке зростання
Кількість комунікацій в курсі	Деяке зростання
Якість комунікацій в курсі	Деяке зростання
Відвідуваність занять	Різниця не помітна
Час на підготовку занять (для викладача)	Значне зростання
Час на підготовку до занять (для студента)	Різниця не помітна

Таблиця 2. Зміна параметрів навчального курсу внаслідок застосування методики змішаного навчання (за самооцінкою учасників опитування)

За оцінками учасників опитування в результаті викладання курсу за методикою змішаного навчання значно зростає структурованість матеріалів курсу для студентів та різноманітність їх навчального досвіду. Водночас, зростають і часові затрати на підготовку занять викладачем.

Дещо зростають глибина навчального досвіду студентів та кількість і якість комунікацій в курсі.

Викладачі не зауважують різниці у відвідуванні занять та часі, що затрачається студентами для підготовки до занять.

Позитивні аспекти викладання курсу змішаного навчання

Питання: **“Які найпозитивніші аспекти викладання змішаного курсу Ви можете відзначити?”**
(текстова відповідь)

У процесі розроблення змішаного курсу на основі існуючого неминує відбувається його перегляд та систематизація матеріалів. Це сприяє тому, що курси стають більш продуманими та структурованими, що є вагомою перевагою як для студентів, так і для викладачів. Розроблені матеріали залишаються доступними не лише в межах одного курсу, а й для подальшого використання. Також важливою перевагою є можливість залучати додаткові матеріали, зовнішні технології та ресурси, зокрема для студентів, що поглиблено цікавляться тематикою курсу.

За рахунок зміни формату викладання відбувається певна зміна ролі викладача, який стає експертом-консультантом. Використання ширшого спектру засобів донесення інформації допомагає залучити та зацікавити більшу кількість студентів, зокрема застосовуючи особистісно-орієнтований підхід. Учасники опитування зазначили, що застосування змішаного навчання дало змогу краще

забезпечувати особливі потреби студентів з обмеженими можливостями. Компетентнісний підхід та чітке визначення очікуваних результатів навчання демонструє практичну застосовність навчальних курсів. Викладачі відзначили ріст ефективності та продуктивності аудиторних занять, їхнє збільшення інтерактивності.

Окремою групою позитивних аспектів є активізація самостійної роботи студентів. Продумана система оцінювання та стимулювання відповідальності за результат, сприяють більш систематичній роботі студентів. Доступність електронного журналу оцінювання та наявність зворотного зв'язку допомагають студентам візуалізувати свій прогрес та підвищити мотивацію до навчання.

Викладачі також відзначили переваги часової гнучкості курсів змішаного навчання: студенти можуть навчатись у власному темпі, навіть при відсутності з певних причин викладача.

Змішане навчання відкриває для викладача нові траєкторії професійного розвитку, а також сприяє росту його авторитету, як серед студентів, так і серед колег. Водночас воно дає нагоду для творчого самовираження.

Серед позитивних аспектів змішаного навчання є й доволі прагматичні: зокрема, це економія паперу та вирішення проблем з аудиторним фондом.

Негативні аспекти викладання змішаного курсу

Питання: **“Які найнегативніші аспекти викладання змішаного курсу Ви можете відзначити?”**
(текстова відповідь)

Найчастіше з-поміж негативних аспектів викладання курсу за методикою змішаного навчання згадувались затрати часу на роботу з курсом та підготовку відповідних матеріалів. Також часто згадувалось про технічну компетентність, як викладачів, так і студентів – необхідність опанування нових технологій та готовність їх використовувати з навчальною метою. Важливим аспектом є технічне забезпечення, необхідне для реалізації курсу.

Стримуючим фактором є низький рівень мотивації та загальна пасивність студентів. Часто згадувались проблеми плагіату та академічної недоброчесності, що набувають особливої гостроти за умов віртуального виконання завдань. Складно дотримуватись певного синхронного темпу роботи в курсі, а також забезпечувати чітку відповідність встановленим термінам виконання завдань. Цьому заважає низький рівень самоорганізації студентів та необхідність її постійної підтримки. Якщо ж цим аспектом знехтувати, може виявитись, що частина роботи викладача виконана намарно, що, звісно, не сприяє активнішому впровадженню методики змішаного навчання.

Учасники опитування відзначали, що зміна ролі викладача може виявитись дуже складним процесом, що не завжди відповідає очікуванням самого викладача, особливо за умов відсутності відповідної підтримки з боку адміністрації та колег.

Негативними наслідками викладання змішаного курсу учасники опитування назвали послаблення комунікації між студентами, а також поляризацію покажчиків успішності студентів.

Позитивні аспекти змішаного навчання

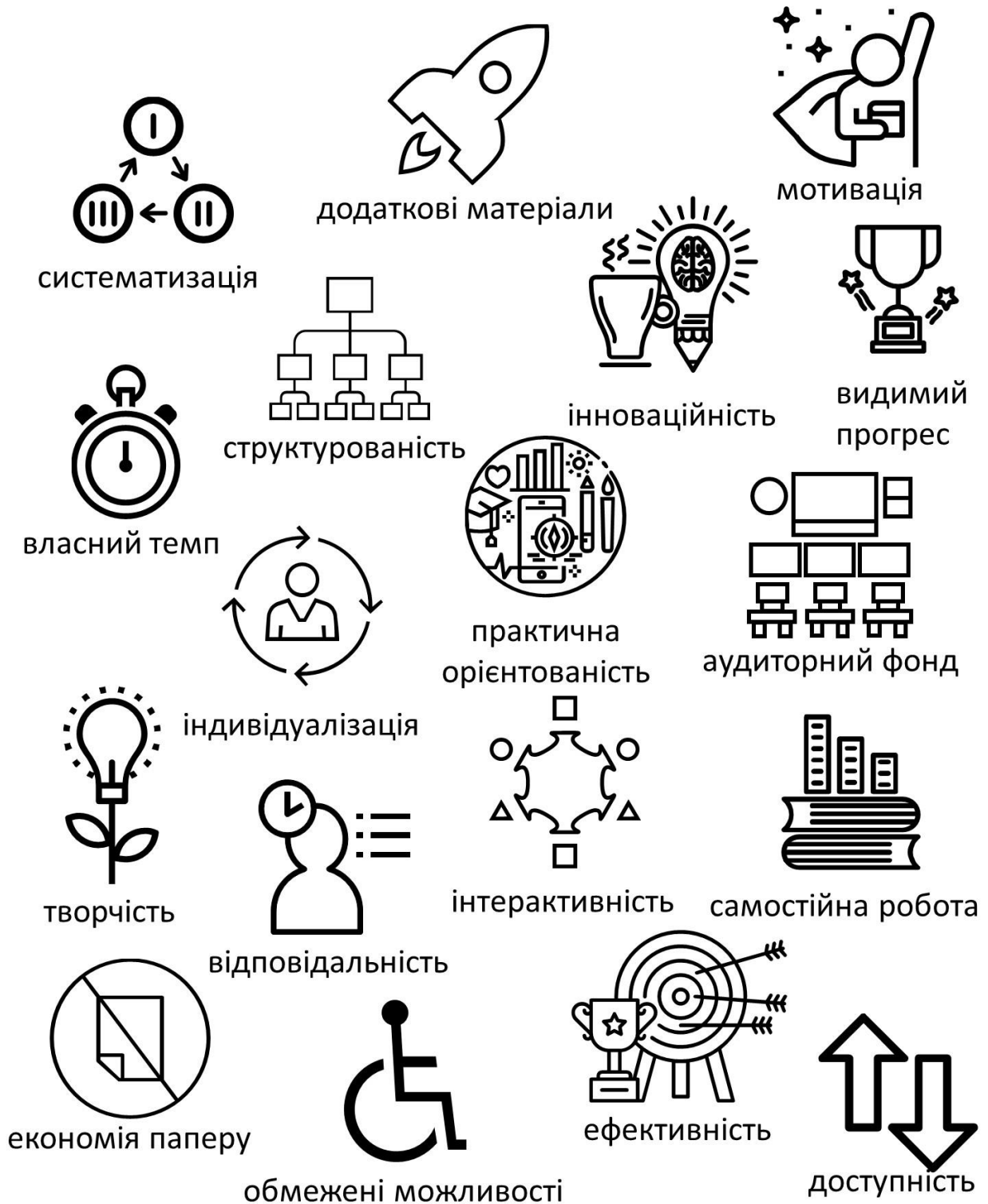

Рис.10. Позитивні аспекти викладання курсу змішаного навчання

Негативні аспекти змішаного навчання

Рис.11. Негативні аспекти викладання курсу змішаного навчання

Виклики викладання змішаного курсу

Питання: “Про які ключові виклики Ви би хотіли попередити колег, які хочуть запровадити змішане навчання?” (множинний вибір)

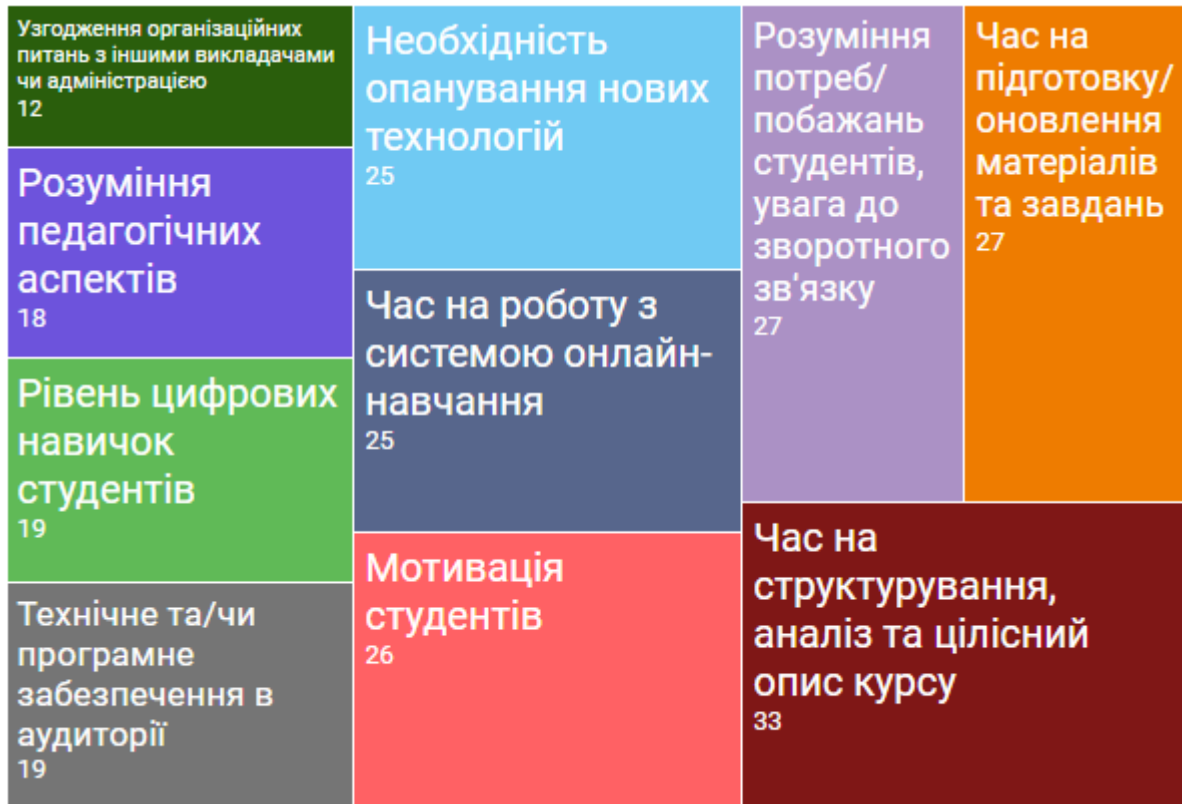

Рис.12. Ключові виклики запровадження змішаного навчання (за оцінкою учасників опитування)

На думку учасників опитування найбільшим викликом є час на структурування, аналіз та цілісний опис свого курсу. Також потрібен час на підготовку матеріалів та їх завантаження у систему електронного навчання. Вагомими компонентами роботи викладача є опанування нових технологій, а також збір та опрацювання зворотного зв'язку від студентів та їх робота з їх мотивацією.

Поради з викладання курсу за методикою змішаного навчання

Питання: “Яку пораду Ви б дали для колеги, який лише збирається працювати у змішаному форматі?” (текстова відповідь)

Учасникам опитування було запропоновано сформулювати поради для колег, які лише збираються працювати у змішаному форматі. Ми отримали дуже широкий спектр тез, котрі можна упорядкувати наступним переліком.

- 1) Спробувати. І довести до кінця
- 2) Проаналізувати курс, який читаєте в аудиторії та збагатити його інтерактивними методами
- 3) Успішно пройти декілька курсів на різних платформах
- 4) Пройти підготовку з цифрової педагогіки та освітніх інформаційних технологій
- 5) Ознайомитись із досвідом колег, знайти однодумців для обміну досвідом та взаємної підтримки. Якщо є можливість – знайти асистента

- 6) Чітко визначити компетентності навчальної дисципліни, її цілі та очікувані результати навчання
- 7) Ретельно відібрати матеріали та завдання
- 8) Структурувати матеріали відповідно до сформульованих цілей та очікуваних результатів
- 9) Розробити чіткі критерії оцінювання
- 10) Протестувати курс перед тим, як пропонувати студентам
- 11) Запланувати використання онлайн-дискусій та відеолекцій чи відеоконференцій
- 12) Аналізувати результати навчання та шукати шляхи вдосконалення та актуалізації навчального процесу
- 13) Визначити зони відповідальності студентів, стимулювати їх до самоконтролю
- 14) Вислухати пропозиції студентів
- 15) Підготувати сім'ю :) І пам'ятати про власний відпочинок та здоров'я

Збираєтесь змішувати курс?

Спробуйте і доведіть до кінця ✓

Проаналізуйте свій курс та збагатіть його інтерактивними методами

Успішно пройдіть кілька курсів на різних платформах

Пройдіть підготовку з цифрової педагогіки та інформаційних технологій у навчанні

Ознайомтесь із досвідом колег, знайдіть однодумців

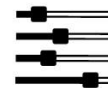
Чітко визначте компетентності навчальної дисципліни, її цілі та очікувані результати навчання

Ретельно відберіть матеріали та завдання

Структуруйте матеріали відповідно до сформульованих цілей та очікуваних результатів

Розробіть чіткі критерії оцінювання

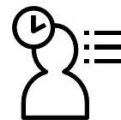
Протестуйте курс перед запуском

Заплануйте використання онлайн-відео дискусій та відео лекцій чи відео конференцій

Аналізуйте результати навчання для вдосконалення та актуалізації

Визначте зони відповідальності та самоконтролю студентів

Вислухайте пропозиції студентів

Підготуйте сім'ю :) І пам'ятайте про відпочинок та здоров'я

Рис.13. Поради учасників опитування для колег, які планують працювати у змішаному форматі

Учасники опитування

Питання: **“Вкажіть назву свого закладу”** (текстова відповідь)

Нижче наведено перелік навчальних закладів, викладачі яких взяли участь в опитуванні, в дужках вказана кількість респондентів із цих закладів.

Висловлюємо щирю вдячність всім учасникам опитування і сподіваємось на творчу співпрацю в майбутньому.

- Український Католицький Університет (5)
- Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя (3)
- Національний університет водного господарства та природокористування (2)
- Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (2)
- Київський університет імені Бориса Грінченка (2)
- Запорізький національний університет (2)
- Вінницький національний технічний університет (1)
- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (1)
- Інститут державного управління у сфері цивільного захисту (1)
- КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" ХОР (1)
- КЗ "КОІППО імені Василя Сухомлинського" (1)
- Львівський національний університет ім.І.Франка (1)
- Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (1)
- Національний університет "Львівська політехніка" (1)
- НПУ імені М.П. Драгоманова (1)
- НТУ "ХПІ" (1)
- НУБіП України (1)
- Одеське обласне базове медичне училище (1)
- Політехнічний технікум Конотопського інституту СумДУ (1)
- Університет економіки та права "КРОК" (1)
- Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ (1)
- Центральноукраїнський (Кіровоградський) державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка (1)
- Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (1)
- ДВНЗ "КНЕУ імені Вадима Гетьмана" (1)
- MacEwan University, Канада (2)
- Assiniboine Community College, Канада (1)
- Medicine Hat College, Канада (1)
- Unit of Academic Teaching and Learning, Uppsala Universitet, Швеція (1)
- Maastricht University, Нідерланди (1)

Питання: **“Вкажіть, до якої галузі належать Ваші курси змішаного навчання”** (текстова відповідь)

Учасники опитування здебільшого викладають гуманітарні та технічні предмети, дещо менше представлені викладачі точних та природничих наук, і суттєво менше – суспільних.

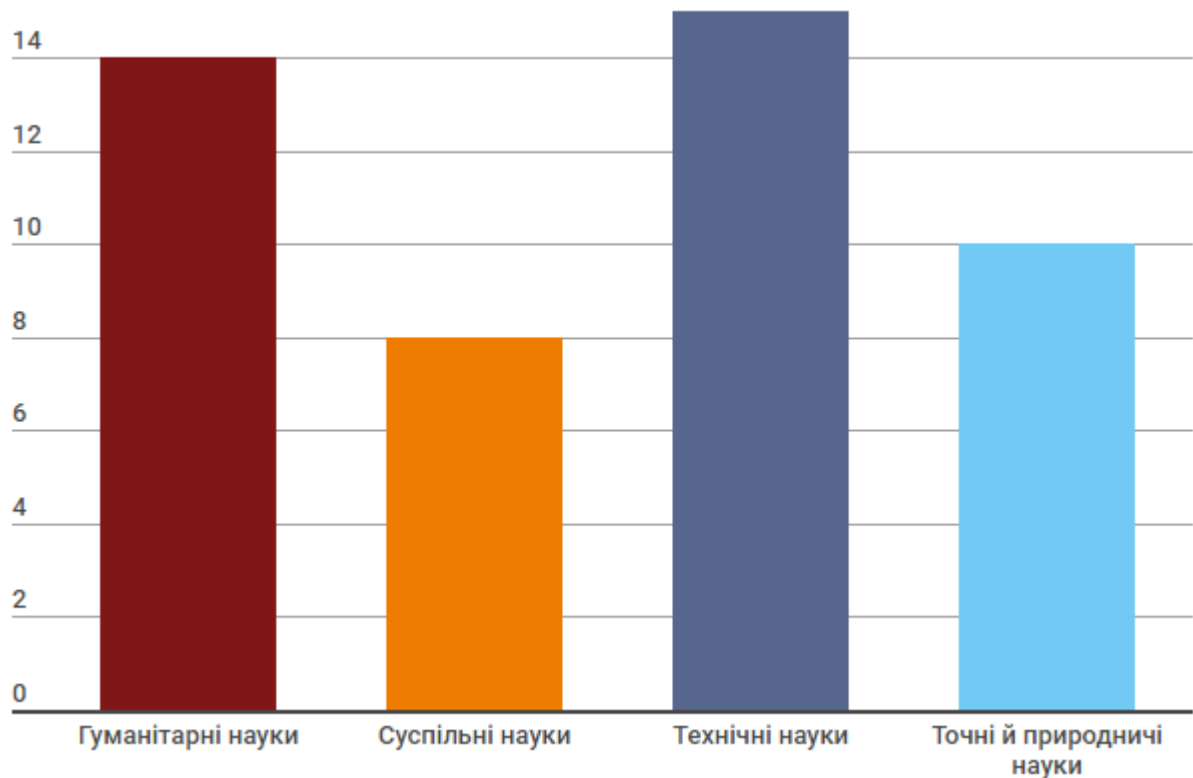

Рис.14. Галузі знань, до яких належать курси учасників опитування

Питання: “Як давно Ви викладаєте? Як давно Ви працюєте за методикою змішаного навчання?” (текстова відповідь)

Середній стаж викладання: 17 років (від 3 до 41), з них 6 (від 1 до 30) – робота за методикою змішаного навчання.

Тобто переважно це досвідчені викладачі, що мають достатньо тривалу практику роботи за методикою змішаного навчання.

Рис.15. Загальний стаж викладання та досвід роботи за методикою змішаного навчання (входить у загальний стаж викладання)

Питання: “Вкажіть обсяг свого досвіду роботи з курсами за методом змішаного навчання” (вибір однієї відповіді з множини поданих)

Більшість учасників опитування мають незначний досвід роботи із курсами, що викладаються методом змішаного навчання – до 5 курсів провели 28 учасників, більше 10 курсів – лише 3 учасників, і 11 учасників провели від 5 до 10 курсів.

Рис.16. Кількість курсів, розроблених учасниками опитування

Висновки

Центр навчальних та інноваційних технологій Українського католицького університету провів опитування викладачів, які мають досвід роботи з методикою змішаного навчання. Метою опитування було узагальнення існуючого досвіду в сфері змішаного навчання. Основним фокусом уваги є збір інформації про досвід викладачів при переході на такий формат викладання.

Провівши аналіз результатів опитування, можна сформулювати наступні висновки.

1. Незважаючи на відсутність достатньо чітких термінологічних визначень, переважна більшість учасників опитування виділила дві ключові характеристики формули змішаного навчання:
 - відбувається поєднання аудиторної роботи з онлайн-навчанням;
 - існує можливість для студента частково визначати власний час, місце, траєкторію та темп навчання.
2. Рівень задоволення досвідом роботи за методикою змішаного навчання є досить високим, тож жоден із викладачів, які взяли участь в опитуванні, не планує відмовлятися від такого методу роботи.
3. Незважаючи на значну первинну інвестицію часу та зусиль в розробку курсу за методикою змішаного навчання, всі учасники опитування відзначають відчутне скорочення часових затрат при наступних ітераціях викладання курсу.
4. Для докладнішого аналізу навчально-методичного забезпечення курсів змішаного навчання потрібно виконати подальше дослідження, що проводитиметься в рамках наступного етапу реалізації проекту.

Джерела

Bonk, C.J. & Graham, C.R. (2006). The handbook of blended learning environments: Global perspectives, local designs. San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer. p.5.

Krause. K. (2007). Blended Learning Strategy. <https://kenanaonline.com/files/0038/38852/blended-learning-strategy-january-2008-april-edit.pdf>

Jared Stein, Charles R. Graham. Essentials for Blended Learning: A Standards-Based Guide, Routledge, 2013

Blended Learning Toolkit. University of Central Florida, Center for Distributed Learning

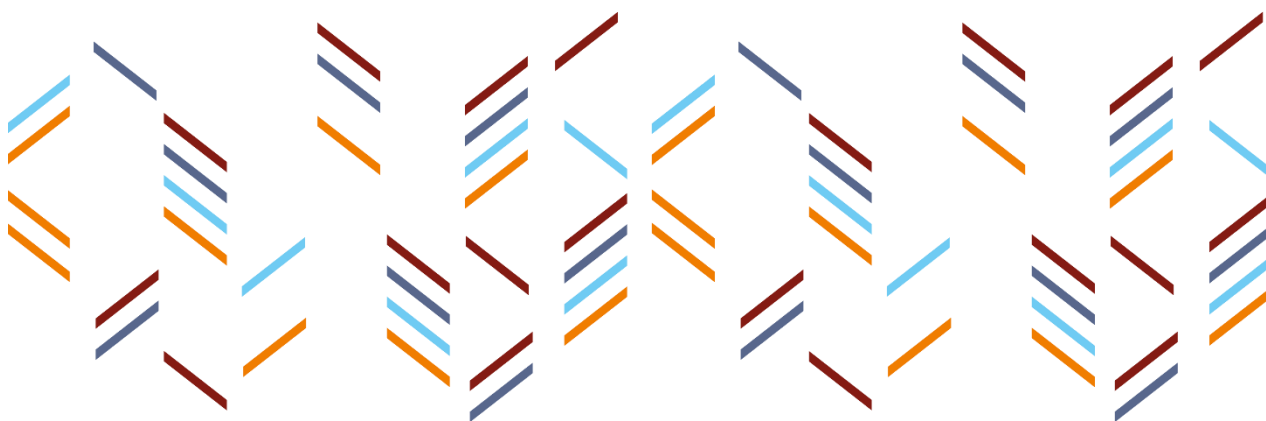
<https://blended.online.ucf.edu/about/what-is-blended-learning/>

Michael Horn, Heather Staker. Blended: Using Disruptive Innovation to Improve Schools, Jossey-Bass, 2014

Консорціум онлайнного навчання <https://onlinelearningconsortium.org/>

Для ілюстрування інфографіки використані піктограми проекту Noun Project

<https://thenounproject.com/> (Creative Commons) наступних авторів: Anbileru Adaleru, Andriwidodo, Aneeque Ahmed, Artworkbean, Bakunetsu Kaito, Becris, Ben Davis, Big Boss Icon Store, BomSymbols, Bonegolem, Chameleon Design, Chanut is Industries, Creative Mania, Creative Stall, Daniel Nochta, David Garcia, Dev Patel, Gan Khoon Lay, Gregor Cresnar, Guilherme Simoes, Hector M, Hopkins, Iconsphere, Ismael Ruiz, Jemis Mali, Juan Pablo Bravo, Lubos Volk, Luis Prado, Maria Kislitsina, Maxim Kulikov, Mikicon, Milky - Digital innovation, Mourad Mokrane, Musket, Oksana Latysheva, Pumpkin Juice, Rooty, Sevgenjory, Sweet Farm, Tomas Knopp, Vectors Market, Youmena, Тимур Минвалеев.

Аналітичний звіт за результатами опитування
«Практики застосування змішаного навчання у вищій школі».
Центр навчальних та інноваційних технологій Українського католицького університету.
Упорядник Оксана Пасічник

Львів, 2017